

Kristina Jovanović

Teatar — među — naborima vremena

Otvorena knjiga

Beograd, 2026.

Urednik izdanja:
Boban Trifunović

Copyright © za ovo izdanje: Otvorena knjiga
Copyright © za ovo delo: Kristina Jovanović, autorka, 2026.

Kristina Jovanović

**Teatar među
naborima vremena**

Otvorena knjiga

Džon F. Kenedi je jednom rekao: „Hrabrost življenja često je tiši prizor od hrabrosti pred konačnim trenutkom, ali nije ništa manje veličanstven spoj trijumfa i tragedije.”

Ponekad su najveći uspjesi ishodi pobjede nad strahovima, uz pomoć malo vere i te hrabrosti. U biti, to ne mora biti onaj strah koji nas je prožimao dok smo bili deca i nije nam dopuštao da pogledamo u mračan prostor ispod kreveta. Premda se iz njega mogu roditi, strahovi o kojima govorim mnogo su veći, a tiču se priznanja sopstvenih grešaka, suočavanja sa istinom, otvaranja starih rana i izbegavanja bola.

Svi ti strahovi postaju izvori naših dilema, ali i odluka. Hrabrost počiva u svima nama, a srećni su oni koji su, uprkos preprekama i manje ili više verovatnim životnim okolnostima, pronašli put do nje. Čak i kad nismo sigurni kojim putem bi trebalo krenuti, muzika mirnog srca će pokazati odredište, uprkos strahu.

Iz tog razloga, ovu knjigu želim da posvetim onima koji su hrabrost pronašli, onima koji je još traže i koji su se, uprkos svemu, zaputili ka tom odredištu. Naposletku, knjigu posvećujem porodici i prijateljima koji su stajali uz mene i podržavali me na takvom putu.

Pre nego što se zavesa podigne

Sunce je zalazilo i bacalo je zlatni sjaj na utabane šumske puteve što su vodili do plaže. Tamo gde su talasi nežno dodirivali pesak stajao je teatar koji je, činilo se, oduvek tu i bio. Njegov drevni, žućkasti kamen i skulpture čuvali su mu zatvorena vrata i šaputali su svedočanstva o bezbrojnim izvođenjima jedine predstave koja se unutra odigravala. Onih koji su čekali da ovaj spektakl otpočne nekada je bilo više, nekada manje, premda su znakovi za nju bili svuda – u slikama na zidovima, u istorijskim knjigama, u poju ptica i geometriji cveta, pa i u treperenju zvezda, a širom sveta uvek se naslućivalo da od ove predstave spokojnije nema.

I dok je noć padala, a zvezde se nizale, gomila je nadolazila iz šume prateći svetlost unutar zidina i okupljala se ispred teatra. Što ih je više dolazilo, to su se svi više zbijali jedni uz druge. Neki su šaputali, drugi povremeno dizali pogled ka vratima, treći su se grlili i zdravili, a svima njima oči su sijale od iščekivanja onoga što će se uskoro odigrati.

„Pogledajte”, najednom reče neka devojčica, pokazavši na baklje kraj ulaza što su se same od sebe upalile. Teška vrata su se potom uz zvuk struganja kamena otvorila i otkrila bljesak kristalno čistog ćilibara koji je obasjavao na hiljade sedišta i u daljini pozornicu sa spuštenom zavesom. Kako su spokojno ulazili, šapati

čuđenja lebdeli su vazduhom poput letuša maslačka, sve dok im dah nije zastao od svoda što se potpuno pripojio nebu i mešao se sa dalekim odjecima prošlih predstava.

Publika se smeštala dok su im srca treperila, razgovori su se utišali i svi su čekali početak predstave, jer su načuli da će se večeras na pozornici dogoditi neviđeno čudo.

Potom, zavesa je počela da se diže, a teatar je na trenutak utihnuo.

Sedam stubova

Kao i svi u plemenu Vardala, Murijan se poput stenice budio svake večeri, provaljivao u domove aristokrata, tiho punio torbu njihovim dragocenostima i bežao kroz prozor ispod kojeg ga je na konju čekao saveznik u krađi. Kada bi se vratili u plemenski kamp, jutro bi već svanulo, a oni bi se obradovali mirisu gulaša od divlje svinje, a katkad zečetini ili čorbama od povrća koje bi se krčkale. Po njihovom dolasku, prvo su oduševljeno dotrčavala deca, a zatim i vršnjaci, dok su stariji klimali glavama. Međutim, svi su se ponajviše obradovali svetlucavom plenu koji su donosili. Ipak im je on pretežno stavljao hleb na sto, iako su se vešto krili iza maske putujućih trubadura koji su danju zabavljali ljude, jedva dobijajući po koji novčić. Činili su to sa razlogom, jer u gradovima su svi bili gladni osim aristokrata i na njihovom čelu tiranin, pa nije bilo teško pljačkati ih. Tako su radili svakog mladog meseca, kao i ovog, a članovi plemena su se u ovom pohodu smenjivali.

Ove večeri bilo je drugačije. Na zboru, poglavar plemena je objavio da je cilj bio opljačkati Murijanu omraženog čoveka kojeg je video pre tačno deset godina samo jednom – a jednom je i bilo previše, jer je zbog njega, kad je bio dete, ostao bez ikoga i ičega. No, u biti, identitet žrtve krađe niko nije znao sem njega, te se odmah prijavio tonom koji je poput noža sasekao

želju ostalima, ostavljajući tišinu za sobom. Ezra, njegov dugogodišnji prijatelj, prekinuo je tišinu rekavši da će večeras on biti taj koji će mu čuvati stražu. Ipak je sa njim podelio prvu jabuku kada su Murijanove male, bose noge zakoračile na travu Vardale. Prvi ga je pozvao na igru mačevanja, zadirkivanja starijih i istraživanje prirode. Često su i prisluškivali priče koje su stariji pričali oko vatre, misleći da su sva deca duboko spavala. Jedne takve večeri slušali su o mitskom hramu. Kako su šaputali usred noći, ovaj hram su krasili stubovi i pred njima kovčezi koji su predstavljali svakog od sedam bogova. U njima bi odabrani kao blagoslov pronalazili dragulje i zlatnike. Kako je vreme odmicalo odabranih je bilo sve manje, kovčezi prazniji, a ljudi su ljubomorni i ljuti gubili veru i krenuli da ruše ovaj hram. Po predanju u tome ih je sprečio gnev bogova posлавši oluje i kiše od kojih su reke toliko nadošle da su uništile useve i podavile većinu nevernika iz više sela. Otada, kružile su priče da se svetište s vremena na vreme pojavljivalo, ali nikada na istom mestu, stoga je prešlo u mit, a reči onih koji bi u njega verovali bile bi pripisane ludosti. Ali, za mladog Murijana i Ezru ništa od toga nije bila ludost, te bi se od tada svake večeri iskradali u potrazi za ovim svetim mestom. Crtali su mape gde su ljudi pričali da se svetište nalazilo, bauljali su šumom i poskakivali i na najtiši zvuk. Smejali bi se i čuškali svako veče koje su proveli u potrazi, sve dok nešto ne bi šušnulo u blizini i sa sobom dovelo nekoliko vukova koji su ih opkolili. Sreća pa im je poglavar Vardale, Sever, otkrivši da nisu u krevetu, ovog puta bio za petama sa nekoliko ostalih članova plemena. Pojavili su se tik pre nego što je jedan od vukova skočio na Murijana. Zaslepivši ih